

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

17 червня 2025 року

с. Нижній Вербіж
 Коломийський район
 Івано-Франківська область

На звернення філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 12164/39.2.1.2-2025 від 15.06.2025 року, згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, інженера охорони та захисту лісу I категорії Івано-Франківського відділу охорони і захисту лісів філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олега СОКОЛОВА, начальника Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Андрія СМІЧКА, лісничих Отинійського лісництва Михайла ДЗЮБАКА, Шепарівського лісництва Михайла ІЛЬЧИШИНА, Березівського лісництва Степана МІЛЕВСЬКОГО, Слобідського лісництва Ігоря САВЧИНА, Печеніжинського лісництва Михайла НЕГРИЧА та Заболотівського лісництва Миколи ЛАДОВСЬКОГО проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, по Отинійському, Шепарівському, Слобідському, Печеніжинському та Заболотівському лісництвах наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2017 року. Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, по Безівському лісництві наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2010 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Отинійське (Хотимирське) лісництво												
19	6	5.2	5БП4Г3ІОС+ДЗ	78	0.69	1	27	30	262	4	СЗГД	
20	6	17.0	7ДЗ2Г3ІОС+ЛПД	64	0.73	1	21	24	234	4	ДЗГД	
20	7	10.0	7ДЗ3Г3+ЯЗ+ЛПД	63	0.77	1	21	22	235	4	ДЗГД	
Разом		32.2										
Шепарівське лісництво												
5	3	10.0	6ЯЦБ1ДЗ1ЛПД2Г3+БП	63	0.92	1	22	28	378	4	СЗПД	

5	4	0.8	5ДЗ2ЯЦБ2Г31ЯЗ	58	0.69	1	21	22	245	4	СЗПД
29	26	0.3	3ДЗ4МДЕ3ЯЗ	52	0.74	2	17	20	221	4	СЗГД
29	29	3.0	4ДЗ4МДЕ2ЯЗ+БП	48	0.63	1	19	20	219	4	СЗГД
35	2	3.3	4ДЗ5Г31ОС	78	0.71	2	22	26	232	2	СЗГД
35	7	20.0	7ДЗ2Я31ОС+ВЛЧ	78	0.73	2	21	26	274	2	СЗГД
53	22	13.7	6БКЛ1ДЗ2Г31БП+ЛПД +ОС	68	0.72	2	21	22	230	4	СЗПД
53	23	11.8	3ДЗ4Г31ЛПД1ОС1БП	63	0.78	2	20	20	219	4	СЗПД
Разом		62.9									
Березівське лісництво											
10	7	3.1	7БКЛ2ЯЦБ1ЯЛЕ	65	0.70	1	22	26	310	4	ДЗБЯП
10	28	3.6	6БКЛ(60)2БКЛ(85) 1ЯЦБ1ЯЛЕ	60	0.70	1	22	22	350	4	ДЗБЯП
11	14	4.7	8БКЛ1ЯЛЕ1ЯЦБ	65	0.80	1	24	22	470	4	ДЗБЯП
11	30	2.2	8БКЛ1ЯЦБ1ЯЛЕ+СЗ	60	0.60	1	21	20	240	4	СЗЯПБ
12	20	5.7	6БКЛ3ЯЛЕ1ЯЦБ	63	0.65	1	23	28	320	4	СЗБЯП
Разом		19.3									
Слобідське лісництво											
54	9	1.7	10ДЧР+ДЗ+ЛПД+ОС	80	0.68	1А	30	42	364	2	С2ГД
54	14	0.9	10ДЧР	78	0.62	1А	29	44	310	2	С2ГД
Разом		2.6									
Печеніжинське лісництво											
14	1	5.2	8ЯЦБ1ЯЛЕ1БКЛ+ГЗ+ БП	78	0.67	1А	29	38	534	4	ДЗБП
Разом		5.2									
Заболотівське лісництво											
7	8	0.4	8БК2ГЗ	68	0.72	1А	26	38	312	4	СЗГБ
Разом		0.4									
Всього		122.6									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є враження та прогресування хвороб лісу та діяльність стовбурових шкідників.

В ялицевих насадженнях та в змішаних насадженнях за участю ялиці відбулося та продовжується всихання дерев ялиці білої внаслідок враження трутовиком Гартіга (*Phellinus hartigii*). Всихання слабкого ступеню. Сухостійні дерева та дерева вражені трутовиком розміщені в насадженнях поодинокі. Дерев ялиці білої, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі) та V (свіжий сухостій) категорій стану (дерева з плодовими тілами, крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтувато-зелена, всихання більше половини скелетних гілок по всі висоті крони, характеризуються частковим опаданням кори). Наявна характерна блідо-жовта гниль, яка відмежовується від здорової деревини чорними звивистими лініями. Під корою спостерігається скупчення бурого міцелію гриба, гнилі сучки. В результаті в насадженнях знижена стійкість дерев, наявний поодинокий бурелом, що призводить до збільшення захаращеності і утворення осередків стовбурових шкідників. Частина дерев ялиці білої в обстежених насадженнях вражена хворобою опеньок осінній (*Armillaria mellea*). На відмерлих деревах наявний білий ущільнений міцелій гриба під корою, спостерігаються темно-бурі ризоморфи гриба. В результаті чого наявна гниль коренів та основи стовбура дерев. Додатково в

ялицевому насадженні Печеніжинського лісництва квартал 14 виділ 1 площею 5,2 га спостерігається заселення дерев ялиці білої рослиною-напівпаразитом омелою блискучою (*Viscum lachum subsp. abietis*). Заселені дерева характеризуються уповільненням росту, всиханням гілок, що робить заселені дерева більш уразливими до хвороб та шкідників, сприяє розвитку гнилі та навіть до загибелі дерева.

Всихання дерев бука лісового в букових насадженнях та в змішаних насадженнях за участю бука відбувається внаслідок враження хворобою трутовик справжній (*Fomes fomentarius*). Характеризується змішаним всиханням букових деревостанів (наявні як групове так і поодинокі всихання). Деревя бука лісового, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі) та V (свіжий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла та характерна біла стовбурова гниль).

Крім того в обстежених насадженнях спостерігається всихання дерев берези повислої від трутовика справжнього, всихання дерев осики та дуба звичайного та червоного від трутовика несправжнього. Відбувається всихання ясеня звичайного внаслідок враження опеньком осіннім та заселенням ясеневим лубоїдом. Внаслідок згнивання кореневої системи відбувається вивалення дерев, злам стовбурів в місцях враження трутовиком. Мають місце стовбурові та комлеві гнилі дерев берези, дуба звичайного та червоного, граба, бука. Такі дерева, які явно відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плодові тіла дереворуйнівних грибів або дупла на стовбурах, масові водяні пагони, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори), потребують виборки при проведенні вибіркових санітарних рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева або впали, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. В окремих насадженнях спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності вражених дерев хворобами та стовбуровими шкідниками.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення хвороб та комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **120,6 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Отинійське (Хотимирське) лісництво

У кв.19 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.20 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 16 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.20 вид.7 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

Шепарівське лісництво

У кв.5 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 22 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, трутовик Гартіга, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.5 вид.4 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, трутовик Гартіга, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.29 вид.26 на загальній площі, з інтенсивністю 16 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, ясеневий лубоїд, стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.29 вид.29 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, ясеневий лубоїд, стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.35 вид.2 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.35 вид.7 на ділянці (1) на площі 19.0 га, з інтенсивністю 18 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик, опеньок осінній.

У кв.53 вид.22 на загальній площі, з інтенсивністю 12 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, трутовик Гартіга, трутовик несправжній.

У кв.53 вид.23 на загальній площі, з інтенсивністю 18 м³/га. Причина пошкодження: трутовик несправжній, трутовик Гартіга, стовбурові та комлеві гнилі.

Березівське лісництво

У кв.10 вид.7 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, трутовик Гартіга, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.10 вид.28 на загальній площі, з інтенсивністю 80 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, трутовик Гартіга, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.11 вид.14 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.11 вид.30 на ділянці (2) на площі 1.2 га, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, коренева губка, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.12 вид.30 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, стовбурові шкідники.

Слобідське лісництво

У кв.54 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик несправжній.

У кв.54 вид.14 на загальній площі, з інтенсивністю 25 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик несправжній.

Печеніжинське лісництво

У кв.14 вид.1 на загальній площі, з інтенсивністю 30 м³/га. Причина пошкодження: трутовик Гартіга, опеньок осінній, омела блискуча.

Заболотівське лісництво

У кв.7 вид.8 на загальній площі, з інтенсивністю 5 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **120,6 га.**

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

На час проведення даного обстеження відведення дерев у рубку надлісництвом не було виконано, інтенсивність встановлено орієнтовно, окомірним способом.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – до кінця 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

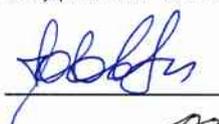
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Акт складено в трьох примірниках:

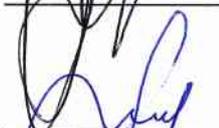
1. Західному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
2. ДСЛП «Київлісозахист»;
3. Коломийському надлісництву філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Підписи членів комісії:

 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

 Олег СОКОЛОВ

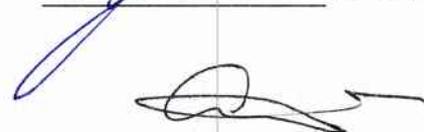
 Степан МІЛЕВСЬКИЙ

 Михайло НЕГРИЧ

 Михайло ДЗЮБАК

 Андрій СМІЧИК

 Михайло ІЛЬЧИШИН

 Ігор САВЧИН

 Микола ЛАДОВСЬКИЙ